

УДК.658.5.

Рибак Н. - ст. гр. БМпс-32

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

СТАН І ПРОБЛЕМИ КАЛЬКУЛЮВАННЯ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ РИНКОВИХ ВІДНОСИН

Науковий керівник: асистент Малюта Л.Я.

В умовах ринкових відносин необхідною умовою здійснення успішної підприємницької діяльності є калькулювання собівартості продукції. Лише чітке уявлення про співвідношення фактичної собівартості виробів з відпускнуою ціною дозволяє підприємцеві, керівникові підприємства визначати рентабельність поточного виробництва і планувати заходи щодо підвищення прибутковості. Тим часом, як свідчать дані досліджень у даній сфері, стан калькуляційної справи в країні не можна назвати задовільним.

В період переходу економіки нашої держави до ринкових відносин спостерігається зниження рівня виробничого обліку витрат. В цей час підприємці здебільшого змінили акценти уваги зі зниження виробничих витрат і собівартості виробів на підвищення відпускнуої ціни. В умовах товарного дефіциту багатьом вдавалося процвітати, але увага до зниження, собівартості продукції різко скорочувалася. Це не могло не позначитися на стані калькулювання собівартості продукції.

Таким чином, ми бачимо, що недоліки системи калькулювання собівартості продукції впливають на кінцевий результат діяльності підприємств – прибутковість. Слід зазначити, що за останні сім років питома вага збиткових підприємств по усіх видах економічної діяльності знизилася на 7,7 відсотка, а абсолютний розмір зріс на 6,9 млрд. грн. у порівнянні з 2000 роком. Такі результати зі всією очевидністю свідчать про недоліки економічної роботи підприємств, зниження контролю за виробничими витратами і погіршення калькулювання собівартості продукції.

Розглядаючи проблему калькулювання слід зазначити, що у найбільш загальному значенні, калькуляція – це розрахунок у грошовому виразі результату будь-якого господарського процесу (придбання матеріальних ресурсів, основне і допоміжне виробництво, реалізація продукції або матеріальних цінностей, визначення втрат від браку тощо); у більш вузькому – це визначення собівартості одиниці продукції в цілому та в розрізі окремих статей витрат.

Основним призначенням калькуляції є отримання інформації для потреб управління процесом виробництва та здійснення контролю за рівнем витрат по всіх етапах виробничого циклу.

В сьогоденних умовах господарювання питанню калькулювання собівартості продукції слід приділяти неабияку увагу. Адже, саме калькуляція дозволяє реалізовувати такі цілі:

- на основі визначених витрат на виробництво конкретного виду продукції визначити конкурентноздатну ціну продажу з врахуванням фактичних затрат;
- використовувати дані про собівартість продукції для прогнозування і управління виробництвом і підвищення його ефективності.

Таким чином, грамотно побудована система калькулювання собівартості продукції сприяє підвищенню прибутковості, конкурентноздатності підприємства та його продукції в сучасному ринковому середовищі.